13/07/2020

Ανακοίνωση του Πατριάρχη Σερβίας για την Αγία Σοφία

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Σερβίας

Ο Πατριάρχης Σερβίας κ.κ. Ειρηναίος με ανακοίνωση που εξέδωσε για την απόφαση του Ερντογάν τονίζει χαρακτηριστικά μεταξύ άλλων: “Θεωρούμε την κατάργηση του διατάγματος του Ατατούρκ και τη μονομερή επιστροφή της Αγίας Σοφίας στο καθεστώς του τζαμιού, κατά συνέπεια, όχι μόνο ως ιστορική αδικία αλλά και ως βιαστικό και περιττό πολιτικό βήμα, επιζήμιο για τη διεθνή φήμη και τις σχέσεις της Τουρκίας και της εμπιστοσύνης μεταξύ χριστιανών και μουσουλμάνων στον κόσμο”.

Ενώ στη συνέχεια απευθύνει έκκληση στον Πρόεδρο της Τουρκίας ώστε να διατηρήσει το καθεστώς της Αγίας Σοφίας και να μην εμμένει στην πρόθεσή του.

Διαβάστε την ανακοίνωσή του:

Έκκληση στην Τουρκία

Δεν υπάρχει σχεδόν κανένας στον πολιτισμένο κόσμο που δεν ξέρει για την Αγία Σοφία, έναν υπέροχο και μοναδικό ναό, κάποτε τον σημαντικότερο ναό ολόκληρου του χριστιανικού κόσμου, τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση. Είναι επίσης γνωστό ότι η Αγία Σοφία ήταν χριστιανικός ναός για πάνω από εννέα αιώνες και τζαμί για λίγο περισσότερο από πέντε αιώνες. Λόγω της αρχιτεκτονικής και των τοιχογραφιών της, είναι ένα από τα πιο σημαντικά μνημεία του πολιτισμού και της πνευματικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας υπό την προστασία της UNESCO. Αν ένας άγνωστος μουσουλμάνος ποιητής θα μπορούσε να γράψει ότι στον ναό της Παναγίας Λιέβισκα στο Πρίζρεν (Σερβία) ότι το μάτι του είναι η φωλιά της ομορφιάς της, ποιο μάτι και ποιο εκλεπτυσμένο καλλιτεχνικό συναίσθημα θα μπορούσε να εκφράσει την αξεπέραστη ομορφιά της Αγίας Σοφίας;

Αλλά η σημασία του ναού δεν συνίσταται μόνο στην καλλιτεχνική και πολιτιστική του αξία. Είναι, πάνω απ ‘όλα, για όλους τους Χριστιανούς, τους Ορθόδοξους και άλλους, πηγή αυθεντικής πνευματικότητας. Έτσι, δεν θέλουμε να ισχυριστούμε ότι για τους πιστούς του Ισλάμ, δεν ήταν και παρέμεινε ένας τόπος αιώνων προσευχής και έμπνευσης. Επομένως, δεν είναι περίεργο που ο Κεμάλ Ατατούρκ, ο δημιουργός της σύγχρονης Τουρκίας και μάρτυρας της μακράς ιστορικής συνύπαρξης Μουσουλμάνων και Χριστιανών, έχοντας σίγουρα υπόψη τα παραπάνω γεγονότα, βρήκε μια συνετή συμβιβαστική λύση μετατρέποντας αυτόν τον ναό σε μουσείο, ανοιχτό σε όλους, είτε Χριστιανούς είτε Μουσουλμάνους, δίνοντας έτσι την ευκαιρία να προσευχηθούν στον Θεό στο πνεύμα της πίστης και της παράδοσής τους.

Θεωρούμε την κατάργηση του διατάγματος του Ατατούρκ και τη μονομερή επιστροφή της Αγίας Σοφίας στην κατάσταση του τζαμιού, κατά συνέπεια, όχι μόνο ως ιστορική αδικία αλλά και ως βιαστικό και περιττό πολιτικό βήμα, επιζήμιο για τη διεθνή φήμη και τις σχέσεις της Τουρκίας και της εμπιστοσύνης μεταξύ χριστιανών και μουσουλμάνων στον κόσμο. Ελπίζουμε ότι είναι σαφές σε όλους ότι η εναλλακτική λύση για το μέλλον δεν είναι μια τεχνητά προκαλούμενη αντιπαράθεση των δύο μεγαλύτερων θρησκειών του κόσμου, του Χριστιανισμού και του Ισλάμ, αλλά η ειρήνη μεταξύ των πιστών τους, και όχι μόνο η ειρήνη ή απλά η ανοχή, **αλλά και ο αμοιβαίος σεβασμός και ο διάλογος και η συνεργασία.** Το κοινό καλό των ανθρώπων και των εθνών, χωρίς να θέτει σε κίνδυνο τη θρησκευτική και πολιτιστική ταυτότητα κανενός.

Πιστεύουμε ότι η μόνη δίκαιη λύση, εάν αλλάξει αυτή που έφερε ο Κεμάλ, είναι να

διατηρηθεί το καθεστώς ενός μουσείου και να δοθεί άδεια για να εκτελέσει όχι μόνο μουσουλμανική αλλά και χριστιανική λατρεία. Ο ναός είναι περισσότερο από αρκετά ευρύχωρος, ώστε κανείς να μην ενοχλεί κανέναν. Μια τέτοια λύση δεν θα ήταν προηγούμενο στον σύγχρονο κόσμο. Σημειώνουμε ότι όχι μόνο στην Ιερουσαλήμ ή στο Σινά – και αυτά είναι ιερά μέρη για πιστούς και των δύο θρησκειών – αλλά και αλλού, και στη Σερβία και σε άλλες περιοχές όπου ζουν οι Σέρβοι, η εκκλησία και το τζαμί συχνά στέκονται δίπλα-δίπλα μαρτυρώντας ιστορική συμβίωση, ανοχή και εμπιστοσύνη μεταξύ των γειτόνων.

Μετά την έκκληση των αρχηγών των Χριστιανικών Εκκλησιών, Ύπατων Εκπροσώπων της Ρωσίας, των ΗΠΑ και άλλων χωρών, καθώς και της UNESCO, απευθύνουμε έκκληση στον Πρόεδρο της Τουρκίας, εξ’ ονόματος της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας. Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν να εγκαταλείψει την πρόθεσή του και να διατηρήσει το status quo στο ζήτημα της Αγίας Σοφίας. Δεν είναι αργά ακόμη για αυτό. Μια τέτοια ενέργεια θα τον εξυπηρετούσε και θα ήταν παρηγοριά και ευχαρίστηση για τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο για τη θλίψη και τον πόνο τους για αυτήν την απόφαση, αλλά θα έφερε επίσης στη σύγχρονη Τουρκία έγκριση, εμπιστοσύνη και συγχαρητήρια από ολόκληρο το πολιτιστικό κοινό πρότυπο.

Πατριάρχης Σερβίας κ.κ. Ειρηναίος

Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου Επισκόπων